

va k místu. Pro nabizeče spojeno je to s nebezpečím, že neví, zda nabídka byla přijata či ne.

V novém komentáři Roučka-Sedláčka k obč. zák. upozorňují autoři právem na význam rozhodnutí č. 5490 Sb. Vážného, podle něhož při projevech mlčky nutno hleděti ke všem jednotlivostem případu a k celému ději, jak sjednána smlouva, v jeho souvislosti.

b) Záleží zajisté především na tom, podléhá-li ten který případ předpisům práva občanského nebo práva obchodního, tedy šu 863 obč. zák. nebo čl. 279 a 319 násl. obch. zákona.

Jde-li o případ, který sluší řešiti podle zásad obchodního práva, bude cenným vodítkem rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 3. září 1924, R I 656/24, Vážný č. 4116, v němž se praví, že obchodní zákon nemá všeobecného pravidla, podobného šu 863 obč. zák., naopak má zvláštní výslovná ustanovení, v nichž mlčení považuje za souhlas. Jsou to ustanovení §§ 319, odst. 2, 323, odst. 1, 339, odst. 4, 347, odst. 2 až 4, 364, odst. 2 obch. zák. Z toho však opakem plyne, že v jiných případech nelze při obchodech považovati mlčení za souhlas.

Všeobecně praví se pak v rozhodnutí z 3. prosince 1931, Rv I 1010/30 (Vážný č. 11.203), že pouhé mlčení není o sobě a za pravidelných poměrů ani souhlasem ani odporem, ale tohoto významu nabývá mlčení, nelze-li podle okolností případu o tom důvodně pochybovati, že by strana nemlčela, kdyby nesouhlasila nebo práv se nevzdala, kde jest jasná mluva požadavkem vzájemné důvěry a poctivosti při právním styku.

Stejný názor mají rozhodnutí 1667, 1772, 1825, 4341, 4478, 5409, 6121, 6156 sb. Vážného.

Je tedy možná konkluse,

že příjemce neobjednaných tiskopisů tím, že je nevrátil, uzavřel smlouvu, avšak okolnosti této konklusi svědčící musí býti prokázány, a to vždy tím, kdo z nich nárok dovozuje.*)

Josef Frydrych.

Spory a dlužnické úlevy.

I.

V čísle 1., str. 35, upozornili jsme na rozhodnutí n. s. z 10. července 1936, Rv I 1594/36, podle něhož byl připuštěn rozsudečný výrok »žalovaná strana jest povinna zaplatiti žalující straně zažalovanou pohledávku v rámci vl. nař. č. 251/1935.« Nyní toto rozhodnutí bylo právě uveřejněno ve sbírce rozh. s. (Vážný pod č. 15.351), pod názvem:

I pohledávka požívající úlev... může býti zažalována žalobou na plnění. Byla-li do výroku rozsudku pojata doložka, že jde o pohledávku, na niž se vztahuje úleva podle vl. nař. 251/36 Sb. z. a n., může si do toho stěžovati jen žalobce.

To také souhlasí s posledními větami odůvodnění, uveřejněného v č. 1 »Právní prakse« na str. 36 a znamená to, že vlastně doložka »v rámci«, která omezuje žalobce, není přípustná a může býti žalobcem napadána.

Již z toho, že citované rozhodnutí bylo uveřejněno v úřední sbírce, vyplývá, že zatím se ho první senát nejvyššího soudu hodlá držeti. Poukážeme v tom směru také na rozh. z 15. října 1936, Rv I 1997/36, které jsme uveřejnili v čís. 4 na

*) Autor se omezil jen na otázku, zda a kdy dojde k místu trhov^á smlouva. Zajímavá jest však také otázka, jaké povahy je právní poměr mezi stranami, nedojde-li smlouva trhov^á k místu, kdo nese riziko poškození a riziko ztráty, zejména, vrátí-li adresát zásilku poštovnímu orgánu hned nebo teprve za několik dní (viz poštovní předpisy) a j. v. Pozn. redakce.

str. 136 současně s přehledem stavu judikatury o této otázce, a které bylo uveřejněno též již pod čís. 1260 přílohy Soudcovských Listů č. 1/1937. V úřední sbírce rozhodnutí dosud nevyšlo. Dovídáme se však, že nejvyšší soud i v jiných případech rozhodl stejně, že

a) vl. nař. 250/36 a 251/36 nemá žádného vlivu na rozsudečný výrok, a že v každém případě jest možno žalovati na plnění s normální pariční lhůtou (3, 14, 15 dní), a soud bude v každém případě odsuzovati k plnění pod exekucí do uvedené pariční lhůty. Námitky, opírající se o dlužnické úlevy podle toho nelze vznášeti v řízení sporném. Nerozhoduje, zdali jde o pohledávku, kterou žalovaná popírala (sporná pohledávka), nebo kterou uznávala (pohledávka nesporná). Neuznával-li žalovaný pohledávku a byl-li žalován bezdůvodně, musí postupovati tak, jak jsme uvedli na str. 136, t. j. uznati ihned při prvním roku žalobní nárok a navrhnouti odsouzení žalobce do útrat proto, poněvadž nedal k žalobě podnětu.

b) Podle takového rozsudku, který vyslovuje, že mezi stranami jest právem, že »žalovaný jest povinen zaplatiti žalující straně zažalovanou pohledávku do 3, 14 nebo 15 dnů pod exekucí«, není ovšem přípustna exekuce, ač to z exekučního titulu nebude nijak patrno, a v případě, že exekuční soud exekuci povolí (což učiniti musí na návrh věřitele), může se žalovaný brániti žalobou opoziční podle § 35 ex. ř. (Námitku nesplatnosti pohledávky dle § 13 vl. nař. totiž dle stanoviska nejvyššího soudu »ve sporu nemohl uplatniti«.)

To jest nynější stav judikatury, totiž stav, kte-

rý právě v tomto okamžiku jest dán.

II.

a) Tato judikatura nemá žádné opory v zákoně.

b) Pokud jde o její účelnost, jest uvážiti: Dříve, před platností vl. nař. 250/36 a 251/36 nemohli býti dlužníci v nouzových okresech žalováni a působeny jim útraty, nyní žalováni býti mohou. Tolik s hlediska dlužníků. Před vl. nař. 250/36 a 251/36 platila stará zásada právní bezpečnosti, že to, co rozsudek (nebo jiný exekuční titul) pravoplatně mezi stranami uznával za právo, bylo skutečně po právu, a bylo základem exekuce. Dnes však nutno rozeznávati »exekuční tituly vykonatelné a nevykonatelné«. Tolik s hlediska soudu exekuci povolujícího. Před vl. nař. 250/36 a 251/35 bylo jisto, že soud procesní se zabýval celým právním vztahem mezi stranami, dnes však se vylučuje část soukromoprávního poměru mezi stranami a odkazuje se do řízení exekučního, anebo do řízení o zvláštní žalobě podle § 35 ex. ř. Tím z jedné sporné věci vznikají sporné věci dvě. Tím vzniká nutnost, aby se toutéž věcí obíraly soudy dvakrát. Nehledě k tomu, že i žaloba na zaplacení, i žaloba podle § 35 ex. ř. jest žalobou, o které rozhodují soudy, vznikají tím stranám zbytečné útraty, a to nejen dlužníku (který byl žalován zbytečnou žalobou na plnění), ale i věřiteli (který bude žalován zbytečně žalobou opoziční, která bude míti za účel vyjasniti, zda jde o osobu, na kterou se úlevy vztahují, či nikoli). Tolik s hlediska soudu, dlužníka i věřitele. — Nelze tedy odůvodniti taková řešení ani účelem zákona (úmyslem zákonodárcovým).

III.

Referujeme ze své povinnosti, neboť přesto, že v literatuře byly některé hlasy pro přípustnost rozsudku »v rámci úlev«, bylo takřka jednomyslně zastáváno mínění, že rozsudek odsuzující k plnění tam, kde povinnost k plnění nestává, není možno si ani představit. Nejvyšší soud přiklonil se tedy k výkladu zcela ojedinelému, aniž jeho odůvodnění jest přesvědčivé. V praxi však pro nynější dobu bude nutno tohoto stanoviska judikatury uvedeného sub I. dbáti.